

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndc/4/2023
Identifikačné číslo spisu:	4622202332
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4622202332.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľke L. D., nar. XX.X.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom K. X, F., za účasti dedičov 1/ H. D., nar. X.X.XXXX, bytom K. X, F., 2/ H. D., nar. X.XX.XXXX, bytom K. X, F., 3/ G. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom C. ulica XX, D., vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 2 D 666/2022, o návrhu dediča 2/ na prikázanie sporu inému súdu tej istej inštancie, takto

rozhodol:

Návrhu dediča 2/ na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 2 D 666/2022 Okresnému súdu Prievidza nevyhovuje.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Topoľčany predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o návrhu dediča 2/ z 9.11.2022 na prikázanie veci Okresnému súdu Prievidza z dôvodu vhodnosti. Svoj návrh odôvodnil vážnym zdravotným stavom manžela poručiteľky - B. H. D. (dediča 1/), ktorý v čase podania návrhu ležal na pľúcnom oddelení v nemocnici Bojnice, a tiež sa tam bude dlhšie liečiť a bývať. Preto by všetkým vyhovovalo dedičské konanie viac v meste Prievidza.

2. Ostatným účastníkom dedičského konania návrh dediča 2/ doručil Okresný súd Topoľčany na vyjadrenie [§ 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“)] spolu s doložkou, podľa ktorej sa bude predpokladať, že nemajú námietky, ak sa k návrhu nevyjadria [§ 157 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. K návrhu dediča 2/ sa nevyjadřili.

3. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

4. Podľa § 39 ods. 2 a 3 CSP v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštancie aj z dôvodu vhodnosti. (3) O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

5. Najvyšší súd prejednal (§ 39 ods. 3 CSP) návrh dediča 2/ na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 2 D 666/2022 Okresnému súdu Prievidza z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že tomuto návrhu nie je možné vyhovieť, lebo neboli zistené zákonné predpoklady pre prijatie postupu podľa § 39 ods. 2 CSP.

6. Prikázanie (delegácia) veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva účastníka civilného mimosporového konania na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu (v danom prípade § 158 písm. a/ CMP, keď na konanie o dedičstve je miestne príslušný súd, v ktorého obvode mal poručiteľ v čase smrti adresu trvalého pobytu). Dôvody prikázania (delegácie) sporu, resp. veci môžu byť rôzne v závislosti od predmetu konania, postavenia účastníkov, ale aj doterajších výsledkov konania. Dôvody na strane účastníkov konania vyplývajúce z ich postavenia môžu mať najmä osobnú, zdravotnú, finančnú, prípadne sociálnu povahu. Delegácia veci z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý je daný na podklade vopred stanovených zákonných pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti súdov. K prikázaniu veci inému súdu možno preto pristúpiť iba vo výnimočných prípadoch, v ktorých by prejednanie veci iným, než (doposiaľ) príslušným súdom znamenalo z komplexného pohľadu jej hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie posúdenie.

7. V posudzovanom prípade dôvody navrhovanej delegácie veci podľa názoru najvyššieho súdu nevykazujú znaky takej výnimočnosti, aby bolo možné podanému návrhu vyhovieť. Prikázanie veci Okresnému súdu Prievidza nepovedie oproti prejednaniu veci Okresným súdom Topoľčany k výraznejšiemu zhospodárneniu či urýchleniu konania. Zo všeobecného hľadiska miesto trvalého pobytu niektorého účastníkov ani ich schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa konania či problémy súvisiace s prekonávaním väčších vzdialeností za účelom dostavenia sa na vecne a miestne príslušný súd bez ďalšieho a za každým nevyvolávajú zmenu príslušnosti súdu. Účastník konania má totiž právo zvoliť si v konaní zástupcu, ktorý je oprávnený na všetky úkony, ktoré môže v konaní sám urobiť (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 CSP). Z obsahu spisu navyše nevyplýva, že by dedič 1/ bol osobou so zdravotnými problémami či zníženou mobilitou tak ako to tvrdil navrhovateľ, ktorý toto svoje tvrdenie nijako nepreukázal. Najvyšší súd preto ani neskúmal, či na delegáciu z dôvodu vhodnosti nie je daná špecifickými potrebami strany vyplývajúcimi z princípu rovnosti s ohľadom na špecifické potreby strán sporu zakotvenom v čl. 6 ods. 2 CSP, podľa ktorého v civilnom sporovom konaní súd zohľadňuje špecifické potreby strán sporu vyplývajúce z ich zdravotného stavu a sociálneho postavenia (IV. ÚS 635/2020).

8. Ak by však účastníkom dedičského konania bránili v účasti na pojednávaní pred Okresným súdom Topoľčany zdravotné problémy, príslušný súd môže o ich vypočutie požiadať iný súd (§ 104 CSP).

9. Vzhľadom na uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 CSP, a preto návrhu nevyhovel.

10. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.